

Opvolging aanbevelingen Beleving van het berooisen

Publicatiedatum rapport: 19-01-2021

Op 21 januari 2018 vond voor de Zeeuwse kust een aanvaring plaats tussen het Nederlandse loodsvaartuig Pollux en de Panamese bulkcarrier Nord Taurus. De Pollux werd aan bakboord geraakt door de Nord Taurus en liep schade op aan de brug en romp. Een aantal bemanningsleden van de Pollux liep lichte verwondingen op. De Pollux bleef drijven en kon op eigen kracht naar Vlissingen varen. De Nord Taurus ging bij de Steenbank voor anker met lichte schade.

De aanvaring kon plaatsvinden doordat het gevaar voor een aanvaring door alle betrokkenen verkeerd werd ingeschat. Voorafgaand aan de aanvaring waren er twee, als zodanig herkenbare, loodsbotten in de buurt van de Nord Taurus. Dit waren de Perseus, die betrokken was bij het beloodsingsproces, en de Pollux, die niet betrokken was bij het beloodsingsproces. Verschillende belevingen ontstonden doordat aannames zijn gedaan die niet werden getoetst. De eerste aanname was dat de Pollux bij het beloodsingsproces betrokken was en dit dus niet zou verstoren. De tweede aanname was dat de Pollux op de hoogte was van het afhalen van de loods en daarom niet ingelicht hoefde te worden. Doordat de beleving van het beloodsingsproces tussen de Pollux en de Nord Taurus verschilde, sloten deze aannames niet aan op de werkelijke situatie.

Het huidige systeem, waarbij twee loodsbotten dicht bij elkaar kunnen liggen terwijl ze niet allebei betrokken zijn bij hetzelfde beloodsingsproces, kan tot verwarring leiden. Hierdoor kan de beleving zijn dat de tweede loodsboot, ook al is deze niet betrokken, het beloodsingsproces volgt en waar nodig faciliteert. Deze beleving kan leiden tot het verkeerd inschatten van een risicovolle situatie.

In het rapport doet de Onderzoeksraad twee aanbevelingen. Deze gaan over het kunnen voorkomen dat er ongetoetste aannames ontstaan, zodat voor alle partijen in en rondom het beloodsingsproces helder is hoe de manoeuvres gaan verlopen. De aanbevelingen zijn gericht aan het Nederlands Loodswezen (regio Scheldemonden), het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust in België (waaronder de Dienst Afzonderlijk Beheer Loodswezen valt) en het Nederlands Loodswezen B.V. (NLBV).

Alle partijen hebben in een gezamenlijke brief gereageerd op 29 april 2021. De volledige reactie is te vinden op de website van de Onderzoeksraad. Deze notitie bevat een algemene conclusie over de opvolging van de aanbevelingen, gevolgd door een korte samenvatting van de ontvangen reactie per aanbeveling en een conclusie over de opvolging van die aanbeveling.

Algemene conclusie over opvolging

Betrokken partijen hebben direct na de aanvaring actie ondernomen om soortgelijke incidenten in de toekomst te voorkomen. In afwachting van het onderzoek van de Onderzoeksraad hebben deze partijen zelf een onderzoek naar de oorzaak van de aanvaring in gang gezet en hebben zij gezamenlijke verbetervoorstellen geformuleerd. In hun reactie op de aanbevelingen van de Onderzoeksraad, gaan zij in op de verbeteringen in de periode na het ongeval en op de opvolging van de aanbevelingen uit het rapport “Beleving van het beïoosten”. Uit de reactie blijkt dat betrokkenen afdoende met de aanbevelingen aan de slag zijn gegaan, resulterend in volledige opvolging van de beide aanbevelingen.

Aanbeveling 1

Aan het Nederlands Loodswezen (regio Scheldemonden) en het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust in België:

Formuleer gezamenlijk nadere instructies voor hoe te handelen als de loodskotter en de SWATH in elkaars aanwezigheid zijn in de buurt van een beloodsingsproces, en bevorder een naleving daarvan die past bij de voorbeeldfunctie die het Loodswezen heeft. Kijk daarbij specifiek naar situaties waarbij de loodskotter wel in de buurt is, maar niet actief is betrokken bij het beloodsingsproces. Breng deze instructies onder de aandacht van het Schelde Coördinatie Centrum en de loodsen die werkzaam zijn in het Scheldegebied.

Gezamenlijke reactie

Betrokkenen laten in hun reactie weten dat zij nieuwe instructies hebben toegevoegd aan de reeds bestaande Reader Lijmaken. Deze reader is zowel op Nederland als België van toepassing, waardoor de nieuwe instructies een breed bereik hebben. Het document wordt ook gedeeld met diverse betrokken partijen. In de nieuwe instructies wordt conform de aanbeveling expliciet ingegaan op de situatie waarbij een loodskotter in de buurt is zonder actief betrokken te zijn bij het beloodsingsproces. In de bijlage bij de brief is aangegeven op welke wijze de Reader Lijmaken is aangepast. Naleving wordt bevorderd door de nieuwe instructies op te nemen in de Reader als extra onderdeel “Richtlijnen voor situaties waarbij de loodsvaartuigen zich in elkaars nabijheid bevinden”. De partijen geven aan dat hiervoor is gekozen vanwege het draagvlak binnen de organisatie voor het toevoegen van dit onderdeel.

Conclusie over opvolging

De aanbeveling wordt opgevolgd. De Onderzoeksraad is positief omdat de gezamenlijke reactie en aanpak bijdraagt aan een uniforme werkwijze op de Westerschelde. Dit was ook het doel van de aanbeveling en de gezamenlijke reactie laat zien dat betrokkenen hier adequaat mee aan de slag zijn. Uit de reactie blijkt wel dat het bevorderen van de naleving vooral een papieren kwestie is, door de Reader aan te passen. Dit is een belangrijke eerste stap en, wellicht ten overvloede, wil de Raad aan de betrokkenen meegeven dat naleving bevorderen een proces is dat blijvende aandacht vergt.

Aanbeveling 2

Aan het Nederlands Loodswezen B.V.

Inventariseer op welke loodsvaartuigen de Brug Routine Standaard Wachorders afwijken van de International Convention on Standards of Training, Certification and Watchkeeping for Seafarers. Breng Brug Routine Standaard Wachorders in lijn met de bepalingen rondom uitkijk houden en taken tijdens de wacht.

Reactie Nederlands Loodswezen B.V.

NLBV geeft aan direct actie te hebben ondernomen nadat bleek dat de procedures over het houden van een goede uitkijk niet correct waren. NLBV geeft aan dat deze nu voor de loodskotters in lijn zijn gebracht met internationale regelgeving.

De uitwerking hiervan staat in bijlage VI van de reactie van NLBV. NLBV heeft geconstateerd dat de eigen procedures omtrent het houden van een goede uitkijk op de loodskotters niet helder genoeg waren. Hierop heeft NLBV de procedures aangepast, om ze in lijn te brengen met de geldende (internationale) wetgeving. Daarbij staat dat er bewust een afweging is gemaakt om 'bij daglicht bij hoge uitzondering en onder strikte voorwaarden' een uitzondering te kunnen maken op de 2-manswachtbezetting. De controle op naleving zal plaatsvinden middels interne en externe audits, interne meldingen en controle door de leidinggevenden.

Conclusie over opvolging

De aanbeveling wordt opgevolgd. De Brug Routine Standaard Wachorders zijn in lijn gebracht met de internationale regelgeving en hiermee wordt voldaan aan de aanbeveling.